

ОЛЕНА ГЕННАДІЇВНА ЮШКЕВИЧ,

кандидат юридичних наук, доцент,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0024-6070>,

e-mail: el.iushkevich@gmail.com

ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОФЕСІОГРАМИ АДВОКАТА ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВУ

Досліджено актуальні теоретичні, нормативно-правові та практичні аспекти професіограми адвоката. Проаналізовано основні підходи до визначення поняття «професіограма». Визначено структурні елементи професіограми адвоката. Надано характеристику чинного законодавства у сфері адвокатської діяльності та встановлено конкретні якості, якими має володіти адвокат.

Ключові слова: професіограма, адвокат, юрист, юридична деонтологія, адвокатська діяльність.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Сьогодні можна спостерігати за тенденцією збільшення попиту серед громадян України на адвокатів як представників юридичної професії. За останні п'ять років адвокатська спільнота поповнилася вдвічі. Це може пояснюватися наявністю більшого доступу до цієї професії порівняно із суддями, прокурорами, поліцейськими, мінімальним контролем з боку держави, можливістю заробляти кошти залежно від кількості клієнтів і розміру гонорару, який встановлює сам адвокат, необмеженим робочим часом тощо.

Важливим кроком на шляху обрання професії адвоката є вивчення професіограми адвоката як комплексної характеристики адвокатської діяльності з описом особливостей цієї професії, що розкриває зміст професійної праці адвоката і вимоги до особи, яка має намір отримати правовий статус адвоката.

Створення професіограми не лише адвоката, а й інших представників юридичної діяльності є складним процесом, під час якого необхідно враховувати всі особливості умов роботи, напруженості, галузі юридичної практики і вимоги, які висуває ця професія до індивіда (психофізіологічні, соціально-економічні, санітарно-гігієнічні тощо).

Категорія «професіограма адвоката» має на меті сформулювати ясність загального розуміння про особливості діяльності адвоката й основні вимоги до фахівця цієї професії. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури, викладені у формі професіограми, необхідно розглядати як прогресивність адвокатської спільноти та її намір розвивати,

вдосконалювати засади адвокатської діяльності, вони є необхідною умовою євроінтеграційних процесів України.

Стан дослідження проблеми

Питання професіограми адвоката, адвокатської діяльності висвітлювали у своїх працях такі вчені, як Т. Є. Березкіна, І. В. Бризгалов, В. Д. Гапотій, С. Д. Гусарева, С. Я. Карпіловська, С. В. Компанейцев, Я. В. Костенко, О. Г. Мінкова, Р. Й. Мітельман, В. В. Молдован, Н. І. Овчаренко, О. І. Осауленко, О. Ю. Поклонська, В. О. Святоцька, В. В. Синявський, С. С. Сливка, О. Д. Тихомирова, О. М. Ткаченко, Б. О. Федоришин, О. О. Яцишин та ін. Основну увагу науковці приділяли визначенню понять «професіограма», «професіограма адвоката», «професіограма адвокатської діяльності», виділенню структурних елементів у професіограмі адвоката, аналізу окремих питань професійного життя адвоката, зокрема вимогам, яким має відповідати адвокат, формулюванню шляхів удосконалення адвокатської діяльності.

Поняття професіограми розкрили у своєму дослідженні О. Ю. Поклонська та С. В. Компанейцев. Науковці висвітлили зміст професіоналізму адвоката як відповідальне ставлення до своїх професійних обов'язків. На їх думку, в межах юридичної деонтології адвокатська діяльність сприяє втіленню в життя того, що запланував адвокат або що йому необхідно зробити відповідно до закону, щоб найбільш ефективно захистити інтереси особи [1, с. 385].

Питанням необхідності, актуальності та мети запровадження національних стандартів

адвокатської діяльності, які сьогодні становлять особливий інтерес у межах доктрини адвокатури, приділила увагу В. О. Святоцька. Дослідниця наголошує, що для втілення в життя високих програмних цілей стосовно надання правової допомоги організація самої адвокатури та професійна діяльність і поведінка адвокатів за певними ознаками повинні відповідати встановленим критеріям якості, правильності, досконалості та майстерності, тобто стандартам. Національні стандарти повинні узгоджуватися з міжнародними та європейськими стандартами адвокатської діяльності з урахуванням результатів наукових і практичних досліджень, правил, норм та інших актів, що стосуються прав і свобод людини та їх захисту, судової практики національних та міжнародних судів тощо [2, с. 218, 222].

Психолого-правову характеристику змісту юридичної діяльності через призму особистісних якостей (професіограму правника) здійснив О. В. Меленко. Недостатній розвиток особистих і професійних якостей юриста, зокрема адвоката, перешкоджає нормальному здійсненню ним своїх функціональних обов'язків, породжує помилки в його діяльності, зумовлює процеси професійної дезадаптації, демотивації та професійної деформації. Саме в цьому контексті великого значення набуває професійно-психологічна підготовка майбутнього адвоката. Від професіоналізму фахівця, адвоката, залежить, наскільки якісною і результативною буде професійна юридична діяльність [3, с. 20].

Із наведеного випливає, що кожен дослідник намагався розкрити зміст професії адвоката якнайповніше, проте практично ніхто не приділив уваги вимогам чинного законодавства України, які висуваються до сучасного українського адвоката. Це створює об'єктивні передумови для проведення наукового дослідження із цієї проблематики.

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає у встановленні відповідності основних елементів професіограми адвоката чинному законодавству, що регулює адвокатську діяльність в Україні. Враховуючи мету дослідження, завданнями статті є: визначити поняття «професіограма адвоката»; виділити основні структурні елементи професіограми адвоката; проаналізувати законодавство України щодо закріплення виділених елементів професіограми адвоката в нормативно-правових актах, які визначають правові засади адвокатської діяльності в Україні.

Наукова новизна дослідження

На підставі аналізу юридичної літератури та положень чинного законодавства комплексно досліджено структурні елементи професіограми адвоката, які закріплені в чинному законодавстві, з урахуванням наявних національних стандартів адвокатської діяльності. За результатами дослідження можна дійти висновку, що дотримання виділених структурних елементів (стандартів) професіограми адвоката дозволить створити фундаментальну основу сталого розвитку адвокатури України, запровадити дієві передумови для функціонування вільного і конкурентного середовища на ринку адвокатської праці, а також наблизить українське законодавство до інтеграції з європейським законодавством.

Виклад основного матеріалу

У загальному вигляді під поняттям «професіограма» (від лат. *professio* – спеціальність, *gramma* – запис) розуміють: 1) опис професії за певною схемою відповідно до цілей її використання [4, с. 25]; 2) обґрунтовані наукою норми, що містять вимоги до певної професії [5, с. 22; 6, с. 138]; 3) документ з описом вимог до професії [7, с. 6]; 4) системоутворюючий фактор під час професійної підготовки, сукупність якостей, що вимагаються від фахівця [8, с. 281; 9, с. 189]; 5) науково обґрунтовані дані, які б свідчили про найбільш ймовірні тенденції розвитку відповідної галузі науки, техніки, виробництва [10, с. 42].

Ураховуючи зазначене, на наш погляд, професіограма – це детальна характеристика професії, що складається з конкретних вимог до особи, яка має намір займатися в подальшому цією професією, необхідних для ефективної професійної діяльності. На жаль, слід констатувати, що на сьогодні відсутнє універсальне визначення поняття «професіограма», хоча постійні дискусії на цю тему свідчать про актуальність цього питання, що, насправді, є важливим як для абітурієнтів, так і для осіб, які хочуть змінити свою професію.

В юридичній літературі також існує проблема щодо визначення структурних елементів професіограми, які дозволяють конкретизувати вимоги до професії, властивості та якості фахівця.

Підручники та посібники з юридичної деонтології визначають шість аспектів (сторін) професійної діяльності: соціальний, пошуковий, реконструктивний, комунікативний, організаційний, засвідчувальний [11, с. 81; 12, с. 34–38; 13, с. 254].

Науковці розглядають структуру професіограми дещо інакше. Так, О. В. Лубянова вважає, що професіограма складається з чотирьох основних розділів: 1) загальні дані про професію; 2) характеристика процесу праці; 3) санітарно-гігієнічні умови праці; 4) психологічні вимоги професії до працівника [14, с. 150]. На думку А. А. Деркач, професіограму складають предмет оцінювання результатів, опис потрібної кваліфікації, вплив на працівника і його безпеку [15, с. 13].

А. К. Маркова виділяє такі основні підходи до змісту і структури професіограми:

1) комплексна професіограма (за К. К. Платоновим, Ю. В. Котеловою та ін.), де враховується широке коло характеристик (соціальних, технічних, економічних, медико-гігієнічних тощо), а також вказуються предмет, цілі, спосіб, критерії оцінки результатів [16, с. 26];

2) аналітична професіограма (за О. М. Івановою), де розкриваються не окремі характеристики компонентів професії, а узагальнені нормативні показники професії та показники психологічної структури професійної діяльності. При цьому спеціально аналізуються: об'єктивні характеристики та психологічна характеристика праці, що в результаті дозволяє виділяти професійно важливі якості, відповідні цим завданням [16, с. 26];

3) психологічно орієнтована професіограма (за Е. І. Гарбером), де виділяються: а) опис зовнішньої картини праці, трудової поведінки: фотографія робочого дня, хронометраж робочого часу під час виконання конкретних завдань, часова динаміка виробничої активності, типові помилки тощо; б) внутрішня картина праці: типові реакції особистості на певні професійні ситуації, інтегральні утворення особистості працівника (здібності, структури навчання і досвід), психічні стани (інтелектуальні й емоційні процеси, емоції, воля, увага, пам'ять, психомоторика) [16, с. 26; 17, с. 83].

Створюючи професіограму, як зазначають С. Я. Карпіловська та Р. Й. Мітельман, слід описувати професію за кількома напрямками: виробнича характеристика, економічне значення професії, соціальна, соціальнопсихологічна і навчально-виробнича характеристика професії [7, с. 8–9].

Підсумовуючи розгляд структурних елементів професіограми, можна зробити певні висновки. Відсутність одностайності в переліку складових професіограми жодним чином не сприяє швидкому й ефективному вибору професії, а призводить лише до розгубленості. Переглядаючи професіограми різних профе-

сій, здебільшого юридичних, ми знайшли два приклади професіограми адвоката, що кардинально різняться. Перший описує умови роботи, знання, зміст праці, сфери застосування професійних знань, історію професії, відомості про те, де можна одержати професію адвоката [18, с. 16–19; 19, с. 78–82]. Другий приклад містить опис соціального, пошукового, реконструктивного, комунікативного, організаційного, засвідчувального аспектів (сторін) професійної діяльності [11, с. 81; 12, с. 34–38; 13, с. 254]. На нашу думку, їх поєднання було б найкращим виходом із ситуації, що склалася.

У зв'язку з тим, що наша наукова стаття є частиною навчального процесу і буде використовуватися під час викладання дисципліни «Юридична деонтологія», для вирішення наступного завдання нашого дослідження – аналізу законодавства України щодо закріплення виділених елементів професіограми адвоката в нормативно-правових актах, які визначають правові засади адвокатської діяльності в Україні, як базову розглянемо професіограму адвоката, що надається в підручниках з дисципліни «Юридична деонтологія», та два основні закони України, які є правовою основою діяльності адвокатури, – Конституцію України¹, Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»² та Правила адвокатської етики, затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 9 червня 2017 р.³

Отже, *перший аспект діяльності адвоката – соціальний* – полягає у здійсненні правового захисту обвинувачуваного (ст. 131-2 Конституції України⁴, яка визначає, що адвокат надає правову інформацію, консультації і роз'яснення з правових питань та інші види адвокатської

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 08.12.2020).

² Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 08.12.2020).

³ Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

⁴ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 08.12.2020).

діяльності (ст. 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»¹)).

Другий аспект діяльності адвоката – пошуковий – знаходить свій вираз у здійсненні збору доказів в юридичній справі, в оцінці доказів, обґрунтуванні доведеності або недоведеності відповідних фактів, у пошуку відповідних правових норм й оцінці можливості їх застосування (статті 11, 17, 27 Правил адвокатської етики²).

Третій аспект діяльності адвоката як захисника в суді – реконструктивний (конструкційний) – може бути представлений як процес підготовки адвоката до справи, зокрема це аналіз отриманих доказів, розробка тактики захисту, складання адвокатського запиту (статті 11, 17, 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»³).

Четвертий аспект діяльності адвоката – організаційний – виражається в дотриманні вимоги законодавства, щодо якої адвокат представляє в суді інтереси клієнта виключно на підставі договору про надання правової допомоги, довіреності, ордера, доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги (розділ IV статей 26–30 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»⁴, статті 14–16 Правил адвокатської етики⁵), використанні під час судового процесу прийомів і методів з власного досвіду (статті 11, 17 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»⁶).

П'ятий аспект діяльності адвоката – комунікативний – виявляється в умінні встановити контакт із клієнтом, довірливі відносини, збереженні адвокатської таємниці (ст. 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»⁷, статті 10, 18, 22, 26, 44, 45 Правил адвокатської етики⁸).

Шостий аспект діяльності адвоката – засвідчувальний – полягає в оформленні процесуальних та інших видів правового характеру документів (п. 1 ст. 1, п. 1 ст. 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»⁹, статті 11, 17, 27 Правил адвокатської етики¹⁰).

Проаналізовані нормативно-правові акти, що визначають правові засади адвокатської діяльності в Україні, свідчать про закріплення в законодавстві таких якостей, яких вимагають усі перераховані вище аспекти діяльності адвоката. Це – гуманізм, толерантність і терпимість, корпоративність, збереження довіри суспільства (ст. 60 Правил адвокатської етики¹¹), пріоритет інтересів клієнта (ст. 8 Правил адвокатської етики¹²), неприпустимість конфлікту інтересів (статті 9, 20 Правил адвокатської етики¹³), законність (статті 7, 19, 25, 42 Правил адвокатської етики¹⁴), високий рівень кваліфікації (п. 1 ст. 1, п. 1 ст. 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»¹⁵), компетентність і добросовісність (статті 11, 17, 27 Правил адвокатської

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
(дата звернення: 08.12.2020).

⁷ Там само.

⁸ Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

⁹ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 08.12.2020).

¹⁰ Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

¹¹ Там само.

¹² Там само.

¹³ Там само.

¹⁴ Там само.

¹⁵ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 08.12.2020).

¹ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 08.12.2020).

² Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

³ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 08.12.2020).

⁴ Там само.

⁵ Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

⁶ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL:

етики¹), незалежність (статті 6, 43, 48, 58 Правил адвокатської етики²), коректність стосовно колеги в суді (статті 23, 50–53 Правил адвокатської етики³), чесність, порядність (статті 44, 45 Правил адвокатської етики⁴), конфіденційність (ст. 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»⁵, статті 10, 22 Правил адвокатської етики⁶).

Разом із тим слід наголосити на відсутності законодавчого закріплення таких якостей адвоката, як справедливість, принциповість, наявність власної думки й уміння її відстоювати, пам'ять, критичне мислення, уява, сила волі, самостійність, наполегливість, рішучість, категоричність, переконливість, знання психіки підзахисного, передбачення його можливих реакцій, ораторські здібності, акуратність тощо. На наш погляд, це загальнолюдські якості, що мають бути в кожній людині, яка себе поважає. Слід додати, що перелічені якості адвоката-людини є предметом вивчення науки психограми, що є складовою професіограми та професіографії відповідно.

Висновки

Професіограма адвоката є орієнтиром для вибору чи зміни професії адвоката, а також

зразком для практикуючого адвоката у сфері правозастосовної діяльності. Аналіз наукової літератури свідчить, що існуючі професіограми адвокатів мають чимало недоліків. Зокрема, розробки професіограми адвоката здебільшого ґрунтуються на вивченні загальної існуючої інформації щодо професійної діяльності адвоката, в них відсутній чіткий перелік професійних якостей адвоката і кількісних критеріїв рівня їх розвитку, оскільки розробники спираються на випадкові емпіричні уявлення про вимоги професії адвоката до особистості, яка має намір отримати статус адвоката. Суб'єктивні уявлення про професію адвоката не завжди адекватно відображають внутрішні, приховані від зовнішнього спостереження особливості адвокатської діяльності і можуть ввести майбутнього адвоката в оману. Крім того, розробники професіограми адвоката здебільшого не є кваліфікованими кадрами, не є, відповідно, адвокатами як безпосередніми фахівцями, до яких висувуються вимоги щодо здійснення адвокатської діяльності. Враховуючи наведене, слід говорити про спрощений підхід упорядників професіограм до вибору чи зміни професії адвоката.

Список бібліографічних посилань

1. Поклонська О. Ю., Компанейцев С. В. Професіограма адвокатської діяльності та професіоналізм адвоката: поняття та сутність. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки»*. 2013. Т. 26 (65), № 2, ч. 2. С. 384–390.
2. Святоцька В. О. До питань необхідності, актуальності та мети запровадження національних стандартів адвокатської діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 218–222.
3. Меленко О. В. Психолого-правова характеристика змісту юридичної діяльності через призму особистісних якостей (професіограма правника). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 20–23.
4. Пряжников Н. С., Пряжникова Е. Ю. Психология труда : учеб. пособие. М. : Академия, 2009. 480 с.
5. Маркова А. К. Психология профессионализма. М. : Знание. 1996. 312 с.
6. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 495 с.
7. Карпіловська С. Я., Мітельман Р. Й. Основи професіографії : навч. посіб. Київ : МАУП, 1997. 148 с.
8. Якібчук М. І. Професіограма (аспект управлінської культури) керівника профспілкової організації. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2009. № 5. С. 281–286.
9. Костенко Я. В. Професіограма працівника ювенальної превенції. *Право і Безпека*. 2017. № 4 (67). С. 187–192.

¹ Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

² Там само.

³ Там само.

⁴ Там само.

⁵ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 08.12.2020).

⁶ Правила адвокатської етики : затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17> (дата звернення: 08.12.2020).

10. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 437 с.
11. Бандурка О. М. Юридична деонтологія : підручник. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2008. 336 с.
12. Бриггалов І. В. Юридична деонтологія: короткий курс лекцій. Київ : МАУП, 2003. 48 с.
13. Сливка С. С. Юридична деонтологія : підручник. Київ. : Атіка, 2008. 296 с.
14. Лубянова О. В. Професіограма фахівця з інформаційних технологій. *Наукові записки. Серія: Педагогічні та історичні науки*. 2014. Вип. 116. С. 148–154.
15. Деркач А. А. Политическая психология : учеб. пособие. Екатеринбург : Деловая книга, 2003. 154 с.
16. Методичні вказівки до виконання контрольного завдання «Професіографічний аналіз професійної діяльності фахівця з охорони праці» / уклад. Н. Є. Мовмига. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 41 с. URL: <http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/wp-content/uploads/sites/171/2017/10/psihologiya.pdf> (дата звернення: 08.12.2020).
17. Паршина Ю. І. Проблема професіографічного опису діяльності психолога. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2013. Вип. 3. С. 80–86.
- 18 Горбунова М. В. 333 современные профессии и специальности. Ростов н/Д. : Феникс, 2010. 443 с.
19. Пендюра М. М., Дручек О. В. Юридична деонтологія : навч. посіб. Київ : НАВС, 2014. 169 с.

Надійшла до редколегії 10.12.2020

ЮШКЕВИЧ Е. Г. СООТВЕТСТВИЕ ПРОФЕССИОГРАММЫ АДВОКАТА ДЕЙСТВУЮЩЕМУ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ

Исследованы актуальные теоретические, нормативно-правовые и практические аспекты профессиограммы адвоката. Проанализированы основные подходы к определению понятия «профессиограмма». Определены структурные элементы профессиограммы адвоката. Дана характеристика действующего законодательства в сфере адвокатской деятельности и установлены конкретные качества, которыми должен обладать адвокат.

Ключевые слова: профессиограмма, адвокат, юрист, юридическая деонтология, адвокатская деятельность.

YUSHKEVYCH O. G. COMPLIANCE OF AN ATTORNEY'S PROFESSIONAL PROFILE WITH THE CURRENT LEGISLATION

The article is focused on the research of actual theoretical, regulatory and practical aspects of the attorney's professional profile. It has been noted that an important step in choosing an attorney's profession is to study the attorney's professional profile as a comprehensive characteristic of advocacy with the description of specific features of this profession.

The main scientific approaches to defining the concept of "professional profile" have been analyzed. It has been stated that the term of "professional profile" is understood as a detailed characteristic of the profession consisting of specific requirements for the person, who intends to be engaged in it in the future, necessary for the effective professional activity of an attorney. The emphasis has been placed on the fact that there is currently no universal definition of "professional profile".

Based on the analysis of the legal literature and provisions of the current legislation, the author has comprehensively studied the structural elements of the attorney's professional profile, enshrined in the current legislation, taking into account the existing national standards of advocacy.

The author has emphasized on the lack of legal enshrinement of such qualities of an attorney as justice, depth of thinking (ability to penetrate into the essence of facts) and breadth of mind (ability to cover a wide range of issues), adherence to principles, presence of own opinion and ability to defend it, memory, critical thinking, imagination, strength of will, independence, persistence, determination, categoricalness, persuasiveness, knowledge of the client's psyche, anticipation of his possible reactions, oratory skills, accuracy, etc.

It has been concluded that the compliance with the selected structural elements (standards) of the attorney's professional profile will create a fundamental basis for sustainable development of the legal profession of Ukraine, to introduce effective conditions for a free and competitive environment at the legal market, and to bring Ukrainian laws closer to European legislation.

Key words: professional profile, an attorney, a lawyer, legal deontology, advocacy.